૧૦. વસ્તુઓ દાન કરો

રમકડાં, ઘરગથ્થુ વસ્તુઓ અને કપડા જેવી વસ્તુઓ કે જે જરૂરી નથી અને સારી સ્થિતિમાં છે તે જરૂરીયાતમંદને આપવી જોઈએ. તેમને કચરો તરીકે છોડી દેવાથી પર્યાવરણને નુકસાન થશે. તેની સંપૂર્ણ ઉપયોગિતા માટે વસ્તુઓનો ઉપયોગ કરવો વધુ સારું છે.

૧૧. ઈકો ફ્રેન્ડલી ઈવેન્ટ્સનું આયોજન કરો

તહેવારો માં વિવિધ સમુદાયને લગતા કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવું જોઈએ અને વરિષ્ઠ નાગરિકો, પુખ્ત વયના લોકો અને બાળકો માટે રંગોળી, ફૂલની ગોઠવણી, રેસીયો વગેરે જેવા સમુદાયની સ્પર્ધાઓ યોજવી. સંગીત કાર્યક્રમો, પપેટ શો, ટેલેન્ટ શો અને અન્ય સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવું જોઈએ. તે વધુ આનંદ આપશે અને પૈસાની બચત કરશે.

૧૨. ઉર્જા બચાવો

પરંપરાગત બલ્બનો ઉપયોગ કરવાને બદલે માટીના દીવા અને એલઈડીનો ઉપયોગ કરવો જે ઓછા વીજળીનો વપરાશ કરે છે. ખર્ચાળ રંગીન બલ્બ અને ચાઈનીઝ બલ્બ ખરીદવાને બદલે ઉજવણીને વધુ રંગ આપવા માટે બલ્બને લપેટવા માટે રંગીન કાગળોનો ઉપયોગ કરો.

૧૩. અવાજ પ્રદુષણ ટાળો

મોટેથી અવાજવાળું સંગીત ટાળો જે વરિષ્ઠ નાગરિકો, દર્દીઓ અને બાળકોને ખલેલ પહોંચાડે છે. ૧૦ વાગ્યાથી સંગીત બંધ કરો અને નિયમો અનુસરો ફટાકડા ફોડવા, લાઉડ સ્પીકર તે પણ અવાજ પ્રદૂષણમાં વધારો કરે છે.

૧૪. પ્લાસ્ટિકને ના કહો

તહેવારોમાં કેળાના પાન અને નિકાલ જોગ એરેકા પાન પ્લેટોથી બનેલા પ્લોટો નો ઉપયોગ કરવો. પ્રસાદ માટે કાપડથી થેલીઓ અથવા ઘરેથી વાસણ લઈને જાવ. આમ, જેટલો થઈ શકે તેટલો પ્લાસ્ટિકનો ઉપયોગ ઓછો કરવો.

ઈકો-ફ્રેંડલી રીતે તહેવારોની ઉજવણી

ઈકો-ફ્રેંડલી રીતે વિવિધ તહેવારોની ઉજવણી કરવી જોઈએ. તહેવારો એ સમય હોય છે, જ્યારે આપણે આપણા નજીકના પરિવારજનો અને પ્રિયજનો સાથે મળીએ છીએ અને તેમની સાથે આપણે સમય માણીએ છીએ અને તહેવારો ની ઉજવણી પરિવારજનો સાથે વધુ આનંદકારક બની રહે છે. પરંતુ આપણી ઉજવણી સમુદાય અને પર્યાવરણને નુકશાન ન પહોંચાડવી જોઈએ તે આપણી જવાબદારી છે. ભારતના તમામ સમુદાયોમાં એકરૂપતા અને સુખનું એકરૂપ વાતાવરણ બનાવવા માટે ઘણા તહેવારો ઉજવવામાં આવે છે. ઈકો ફ્રેન્ડલી રીતે તહેવારોની ઉજવણી માટેની ટીપ્સ આ મુજબ છે.

ગુજરાત રાજ્ય ગ્રાહક સુરક્ષા હેલ્પલાઈન નંબર : ૧૮૦૦ ૨૩૩ ૦૨૨૨

ગ્રાહક શિક્ષણ અને સંશોધન કેન્દ્ર
સાકાર ૨, ૫૦૭, પાંચમો માળ, એલીસબ્રીજ પોલીસ સ્ટેશન પાસે,
એલીસબ્રીજ, અમદાવાદ - ૩૮૦૦૦૬,
ગુજરાત ફોન નંબર : ૦૭૯-૬૮૧૮૧૬૦૦, ૬૮૧૮૧૬૨૮, ૬૮૧૮૧૬૨૯

CERC- ENVIS Resource Partner

પર્યાવરણ, વન અને આબોહવા પરિવર્તન મંત્રાલય, ભારત સરકારે ગ્રાહક શિક્ષણ અને સંશોધન કેન્દ્રને ENVIS (પર્યાવરણ માહિતી સિસ્ટમ) Resource Partner તરીકે "Environment Literacy and Eco-freindly product" થીમ સાથે માન્યતા આપી છે. દેશભરના નિર્ણય ઉત્પાદકો, નીતિ ભાગીદારો, વૈજ્ઞાનિકો, ઈજનેરો અને સંશોધન કાર્યકર વગેરેને પર્યાવરણીય માહિતી પ્રદાન કરવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં આવ્યું છે.

૧. સમુદાય / સમાજમાં ભેગા થઈને ઉજવણી કરો

સમુદાયમાં ભેગા થઈને કરાતી ઉજવણી વ્યક્તિગત ઉજવણી કરતાં વધુ આનંદ આપે છે. શહેરના સમુદાયોએ ભેગા થઈને પર્યાવરણને નુકસાન પહોંચાડ્યા વિના તહેવરની મજા માણવા આગળ આવવું જોઈએ આ ઉજવણીનું આયોજન કરવામાં સમાજને બહુ ખર્ચ થતો નથી.

૨. તમારી ઉજવણી મર્યાદિત કરો

નવા જન્મેલા બાળકો, ટોડલર્સ અને વરિષ્ઠ નાગરિકો ને વધુ પડતા અવાજ અને હવાના પ્રદુષણ થી આરોગ્યનું જોખમ વધારે છે. આથી ઉજવણીનો સમય નક્કી કરવો જોઈએ. તહેવારોની ઉજવણી દરમ્યાન વૃદ્ધ? તેમજ બાળકો ના આરોગ્ય નું ધ્યાન રાખવું તે પણ આપણી ફરજ બને છે.

૩. ઈકો ફ્રેન્ડલી સજાવટ

પ્લાસ્ટિકના ફૂલોને બદલે સુશોભન માટે કાર્બનિક રંગો અને વાસ્તવિક ફૂલો અને પાદડાઓનો ઉપયોગ કરો. પ્લાસ્ટિકના રિબનની જગ્યાએ રંગીન દુપટ્ટા અને સાડી વડે ઘરને સજ્જ કરો. કાર્બનિક ધૂપની લાકડીઓ અને તાજા ફૂલોનો ઉપયોગ કરો અને કૃત્રિમ રૂમ ફ્રેશનર્સ થી દૂર રહો.

૪. માટીના દીવા

ઈલેકટ્રિકલ / ચાઈનીઝ ડાયસને બદલે "માટીના દીવા અથવા દીવા" વડે ઘર સજાવટ કરો. માટીના દીવાઓને રોશની માટે તેલની જરૂર હોય છે, પરંતુ તેના કારણે પ્રદૂષણ નહિવત્ થાય છે. આ સીઝન બેક્ટેરીયા અને જંતુઓનો ફેલાવો કરે છે જે સ્વાસ્થ્ય માટે સારી નથી. દીવામાં અગ્નિ દ્વારા હવામાં છોડતા રસાયણો જંતુઓનો નાશ કરે છે. દીવાથી વિજળી નું બિલ પણ ઓછું આવે છે. આ દીવાથી ઘરની સુંદરતા પણ વધે છે.

૫. ઓછી ખરીદી કરો

તમારી જાતને જરૂરી ચીજો ખરીદવા માટે પ્રોત્સાહન આપો. જરૂરી ન હોય તેવી વસ્તુની ખરીદી કરી તમારા ઘરમાં અવ્યવસ્થા ઉભા ન કરો અને ફક્ત આવશ્યક ચીજો ખરીદો

૬. ઈકો ફ્રેન્ડલી વ્યવસ્થા

મહેમાનો ને ભોજન પીરસવા માટે બાયો-ડિગ્રેડેબલ પ્લેટ / કેળાના પાંદડા વાપરો. આ તહેવારોની મોસમમાં પરંપરાગત લાગે છે. પ્લાસ્ટિકના ગ્લાસને બદલે માટી ના ગ્લાસ વાપરી શકાય છે તે ટ્રેડીશનલ લુક આપશે. ઓનલાઈન સ્ટોરને બદલે તમારી નજીકની સ્થાનિક દુકાન દ્વારા તમારી ઉત્સવની જરૂરીયાતો માટે ખરીદી કરો. તે સ્થાનિક અર્થવ્યવસ્થાને ટેકો આપશે.

૭. તહેવારમાં ઓર્ગેનિક વસ્તુઓ ઉપયોગ કરો

તમારા નજીકના અને પ્રિય લોકોને ઓર્ગેનિક ઉત્પાદનો ભેટ કરો. તમે ઓર્ગેનિક વસ્તુઓ જેવી કે સાબુ અને ક્રિમ, હાથવણાટની ચીજો વગેરે ભેટ કરી શકો છો. તે પર્યાવરણ પ્રત્યે તમારા પ્રેમ અને સંભાળને પણ વ્યક્તિ કરે છે. ફરીથી વાપરી શકાય તેવા કન્ટેનર અથવા કાગળની બેગમાં મીઠાઈઓ અથવા કોઈપણ અન્ય ખાદ્ય વસ્તુઓ ભેટ કરો. તમારા આસપાસના પર્યાવરણને કચરા મુક્ત બનાવવા માટે પ્લાસ્ટિકનો ઉપયોગ ટાળો.

૮. ભેટમાં છોડ આપવો

બજારમાં સંખ્યાબંધ સુશોભન છોડ ઉપલબ્ધ છે. છોડ ભેટમાં આપવો એ સારું કાર્ય છે જે આરોગ્ય અને પર્યાવરણ માટે સારું છે.

૯. હેન્ડમેડ રેપિંગ પેપરનો ઉપયોગ

ભેટોને હાથથી બનાવેલા કાગળો / અખબારોથી લપેટો, ભેટોને રંગીન કાપડ અથવા જૂટથી લપેટવાથી એને એથનિક લુક મળશે.